Savitaipale
Sydämellä Sovussa Sisulla

SAVITAIPALEEN KANSALAISOPISTON TOIMINTAKERTOMUS 2025

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta 17.2.2026

Asiakirjan suojaustaso: Julkinen

Sisällysluettelo

1 Yleistä opistosta 1
2 Opiston työkausi 1
3 Henkilökunta 2
4 Opiskelijat 2
5 Opetustarjonta 3
5.1 Käsi- ja taideteollisuus, kädentaidot 3
5.2 Tanssi ja liikunta 3
5.3 Kielet 4
5.4 Musiikki 4
5.5 Kuvataiteet 4
5.6 Muut kurssit 5
5.7 Tapahtumat 5
6 Kurssimaksut 6
7 Toimitilat 6
8 Tiedottaminen 7
9 Yhteistyö ja kumppanuudet 8

1 Yleistä opistosta

Savitaipaleen kansalaisopisto on vapaan sivistystyön oppilaitos, joka tarjoaa vapaasta sivistystyöstä annetun lain puitteissa toimialueensa asukkaille mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen, persoonallisuuden monipuoliseen kehittämiseen ja tärkeiden kansalaistaitojen harjoittamiseen yhteisöllisyyden hengessä. Opiston kurssitoiminnassa on pääpaino aikuisopiskelussa. Opetusohjelmassa on kuitenkin pyritty aktiivisesti tarjoamaan myös lapsille ja nuorille suunnattuja kursseja. Opetusohjelmaa laadittaessa pyrimme olemaan ajan hermolla. Otamme huomioon kuntalaisten toiveet, kunnan kehittämisen painopisteet, alueellisen yhteistyön vaatimukset sekä yleiset koulutustarpeet. Sivistyksellisen tasa-arvon hengessä ja myönnettyjen resurssien puitteissa pyrimme tarjoamaan opiskelu- ja harrastusmahdollisuuksia monipuolisesti eri kohderyhmille. Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon hengessä pyrimme pitämään kurssimaksut kohtuullisina ja tarjoamaan opiskelumahdollisuuksia myös sivukylien asukkaille.

Opetus- ja kulttuuriministeriön 1.1.2025 alkaen myöntämän vapaan sivistystyön ylläpitämisluvan mukaan Savitaipaleen kansalaisopiston koulutustehtävänä on järjestää koulutusta, joka painottuu taito- ja taideaineisiin, kieliin, kulttuuriin, terveyttä edistäviin aineisiin sekä yhteiskunnallisiin aineisiin.

Syksyllä 2024 opistossa otettiin käyttöön Hellewi-verkkokauppa, jossa opiskelija voi ilmoittautua entiseen tapaan haluamilleen kursseille ja maksaa kurssimaksunsa suoraan verkkomaksuna. Verkkokauppa ei ikävä kyllä taivu vielä erilaisten alennusten huomioimiseen maksun yhteydessä. Siksi eläkeläisten, työttömien ja sisarusten alennuksiin täytyy tehdä korjaukset manuaalisesti ja heille kurssimaksun lasku lähetetään erikseen. Verkkokaupan myötä Liikuntakurssien maksaminen Epassilla oli myös uutuus, joka otettiin käyttöön syksyllä 2024.

2 Opiston työkausi

Kansalaisopiston kalenterivuoden 2025 työkaudet ja loma-ajat olivat seuraavat:

- Kevätkausi 7.1. - 13.4.2025. Talviloma 24.2.–2.3.2025
- Syyskausi 15.9.–30.11.2025. Syysloma 20.10. –26.10.2025

Kevätkaudella työviikkoja oli 13 ja syyskaudella 10.

3 Henkilökunta

Opistossa työskentelivät rehtori Tea Loisa 30.10. asti, jonka jälkeen vs. rehtorina toimi Ville Pulkkinen. Lemin yhteyshenkilönä toimi Heli Sairanen. Peruskoulun ja lukion kanssa yhteisiä opettajia olivat: Erja Levikari (kuvataide), Petri Halttunen (kuvataide), Sisko Taalikainen (musiikki) sekä Petri Nisonen (puutyöt). Kalenterivuonna 2025 opistossa työskenteli 40 sivutoimista opettajaa eripituisissa työsuhteissa. Opetustilojen siisteydestä huolehtii vuosittain 2–3 tuntipalkkaista siistijää. Palvelusihteereinä toimivat Sirpa Hyrkkänen (kurssit ja ilmoittautuminen) sekä Minna Tynkkynen (laskutus).

4 Opiskelijat

Kansalaisopiston kurssit ovat avoimia pääsääntöisesti kaikille väestöryhmille. Jokainen voi osallistua niihin opintoryhmiin, joissa haluaa opiskella ja joiden opetusta pystyy seuraamaan. Poikkeuksen muodostavat luonnollisesti lapsille ja nuorille suunnatut ryhmät sekä erityisesti ikääntyneille suunnatut ryhmät. Opiston kurssitarjonnassa on kiinnitetty erityistä huomiota ikääntyneille suunnattuun kurssitarjontaan, sillä tällä hetkellä opiskelijoista 60 % on 60 vuotta täyttäneitä ja sitä vanhempia. Ikääntyneet ja työttömät huomioitiin myös järjestämällä päivisin toteutettuja kursseja sekä matalan kynnyksen ryhmiä, joissa otettiin huomioon ikääntyvien oppimisedellytykset.

Kalenterivuonna 2025 opistossa opiskeli 958 henkilöä 107 eri kurssilla. Opiskelijoista naisia oli 724 ja miehiä 234. Lapsille ja nuorille tarkoitetuissa taiteen perusopetuksen ryhmissä opiskeli 38 lasta ja nuorta. Kaikilla kursseilla netto-opiskelijoita oli yhteensä 987.

Netto-opiskelijat kunnittain

	2024	**2025**
Savitaipale	461	448
Lemi	232	250
Taipalsaari	193	176
Muu	97	84
Yhteensä	**983**	**958**

Opintoryhmien yhteenlaskettu opiskelijamäärä oli 2007 opiskelijaa (v. 2024 2208). Tässä luvussa sama opiskelija on voinut osallistua useammalle eri kurssille. Opiskelijoista 462 opiskeli Lemillä, 299 Taipalsaarella ja 1246 Savitaipaleella. Luvut sisältävät taiteen perusopetuksen opiskelijat.

5 Opetustarjonta

	2024	**%**	**2025**	**%**
Kädentaidot	1946	37	1913	40
Tanssi ja Liikunta	954	18	954	20
Kielet	570	11	518	11
Musiikki	621	12	473	10
Kuvataiteet	844	16	600	13
Muut	342	6	285	6
Yhteensä	**5277**	**100**	**4743**	**100**

Toteutuneita tunteja

- Savitaipaleella 3001
- Lemillä 1036
- Taipalsaarella 706

yhteensä **4743**

5.1 Käsi- ja taideteollisuus, kädentaidot

Koulutusaloittain tarkasteltuna käsi- ja taideteollisuus sekä kädentaidot olivat perinteisesti suurin koulutusala. Kädentaitoja opiskeltiin vuonna 2025 1913 tuntia 27 eri ryhmässä, joista 7 kokoontui Lemillä ja 2 Taipalsaarella. Kädentaitojen ryhmistä suosituimpia ovat olleet mm. keramiikka, puu- ja metallityöt, entisöinti, verhoilu- ja sisustustekstiilikurssi, ompelukurssi sekä kudonta.

5.2 Tanssi ja liikunta

Tanssiin, liikuntaan ja terveyteen liittyvät kurssit ovat lukumäärältään opiston suurin aineryhmä, ja niitä opiskeltiin ja harrastettiin yhteensä 954 tuntia yhteensä 38 eri ryhmässä.

Savitaipaleella ryhmistä kokoontui 15, Lemillä 13 ja Taipalsaarella 10. Lisäksi maanantaisin oli mahdollista osallistua Kehonhuollon etäkurssiin Teamsin välityksellä.

Opiston perusliikunta- ja kuntosaliryhmät jatkavat suosiotaan vuodesta toiseen. Lemillä erityisesti neljä eläkeläisten kuntosaliryhmää, kaksi naisten kuntosaliryhmää ja miesten kuntosaliryhmä ovat olleet erittäin suosittuja. Lisäksi monet tanssilliset liikuntaryhmät ovat olleet suosittuja.

5.3 Kielet

Kansalaisopistossa opiskeltiin 10 eri ryhmässä englantia, saksaa ja espanjaa yhteensä 518 tuntia. Luvut sisältävät myös englannin ja saksan verkkokurssit. Ryhmistä kuusi kokoontui Savitaipaleella, yksi Lemillä ja yksi Taipalsaarella. Suosituin kieli oli englanti, jota opiskeltiin kuudessa eri ryhmässä.

Kieliryhmissä oli tarjolla alkeiskursseja, jatkokursseja sekä keskustelukursseja. Osa kursseista oli eläkeläiskursseja, joissa opiskelu tapahtui hitaampaan tahtiin.

5.4 Musiikki

Musiikkia opiskeltiin yhteensä 473 tuntia 9 eri ryhmässä. Musiikkiryhmissä annettiin soitinopetusta pianon ja kitaran soitossa. Yhdessä soittamista harjoiteltiin Savitaipaleen soittokunnassa.

Lauluryhmiä kansalaisopistossa oli tarjolla mieskuoron muodossa sekä Lemillä että Savitaipaleella. Yksinlaulua oli mahdollista opiskella Savitaipaleella kahden viikon mittaisen Laulukliinikan muodossa sekä Taipalsaarella Yksinlaulu- ja Äijälaulua-kursseilla. Lapsille suunnattua musiikin opetusta tarjottiin perhemuskarissa.

5.5 Kuvataiteet

Kuvataiteita opiskeltiin kansalaisopistossa 7 eri ryhmässä yhteensä 600 tuntia. Suurin osa kuvataiteen opetuksesta oli posliininmaalausta, jota opiskeltiin sekä ilta- että viikonloppukursseilla.

Posliininmaalausryhmät kokoontuivat Heituinlahden koululla ja Lemin koulukeskuksessa. Savitaipaleen koulukeskuksessa kokoontui Monipuolisesti maalaten-ryhmä, Kuvista aikuisille-ryhmä sekä vesiväriviikonloppukurssi.

Savitaipaleen kuvataidekoulun tiloissa Kirkonkulmalla toimi 4 lasten taiteen perusopetuksen ryhmää alkuopetuksesta syventäviin opintoihin. Alkuopetusryhmä peruuntui syksyllä 2025 vähäisen opiskelijamäärän vuoksi. Taiteen perusopetusta annettiin 219 tuntia.

5.6 Muut kurssit

Opiston opetustarjonnassa oli edellisten lisäksi myös monia lyhytkursseja sekä muita yksittäisiä kursseja yhteensä 285 tuntia. Tähän ryhmään kuuluvat mm. erityisryhmien kurssit, lintuharrastuskurssi, runonlausunta, digiopastus sekä kasvien ja puutarhan hoitoon liittyvät etäkurssit.

5.7 Tapahtumat

Opiskelun lisäksi kansalaisopiston ryhmillä oli runsaasti myös muuta toimintaa.

Maaliskuussa Lemin ja Savitaipaleen Lavisryhmät esiintyivät Lemillä Vanamokodissa ja Savitaipaleella Kuikankodissa. Lausuntaryhmä esitti ”Klassikkojen kaikuja” Lemin Tapiolassa 8.4.2025 ja ”Joulun limppu ja muita runoja” Kippurasarvessa 11.12.2025

Kansalaisopiston harrastetöiden näyttelyt pidettiin Lemin koulukeskuksessa 5.- 6.4.2025 Savitaipaleella näyttely oli seuraavana viikonloppuna eli 13.4.2025.

Soittokunta on perinteisesti säestänyt Vanhojenpäivän tansseja liikuntatalolla ja soittanut adventtikirkossa.

Kuvataidekoulun kevätnäyttely oli kirjastossa 2. – 30.5.2025.

Mieskuorot ovat esiintyneet ahkerasti. Lemin laulumiehet esiintyivät Lemin osuuspankin Opiltamissa kotiseutumuseolla 1.2.2025 ja talvisodan päättymispäivänä Lemin sankarihautausmaalla 13.3.2025. Isänpäivän konsertti oli 9.11.2025 ja joululaulukierros Vanamo-kodissa ja Kouvon baarissa 20.12.2025.

Savitaipaleen mieskuoro piti kevätkonsertin 4.5.2025 ja esiintyi Hiljaisen viikon hartaudessa kirkossa 16.4.2025. Savitaipaleen urheilijoiden 110-vuotisjuhlassa kuoro esiintyi 9.8.2025 ja Savitaipaleen ja Lemin yhteisessä itsenäisyyspäiväjuhlassa 6.12.2025 Europaeuksen koululla. Joululaulukierros oli vuorossa Koivukodissa, Kuikankodissa ja Kaijankodissa 22.12.2025.

6 Kurssimaksut

Vuonna 2025 opiston kausimaksu nostetiin 150 euroon (140 € v. 2024) sivistys- ja hyvinvointilautakunnan päätöksellä. Muihin kurssimaksuihin ei tehty muutoksia. Kurssimaksut vaihtelivat 10 euron ja 120 euron välillä kurssin tuntimäärän mukaan. Edullisimmat 10 euron kurssit olivat etäopetuksena toteutettuja parin tunnin mittaisia lyhytkursseja. Kalleimmat kurssit olivat puolestaan lähes poikkeuksetta erilaisia taiteen tai kädentaitojen kursseja, joiden viikkotuntimäärä oli vähintään 3–4 tuntia kokoontumiskertaa kohti. Kurssimaksuissa poikkeuksen muodostivat Savitaipaleen lasten taiteen perusopetuksen ryhmät, joissa kurssimaksu oli 170 euroa. Kurssimaksuun sisältyivät tosin kaikki materiaalit ja kurssien työkausi oli muuta työkautta pidempi. 150 euron kausimaksu, johon sai sisällyttää halutun määrän erilaisia kursseja työkauden aikana, maksoi 72 opiskelijaa. Kausimaksun maksava opiskelija oli ilmoittautunut keskimäärin 3–4 eri kurssille.

Vuodelle 2025 Opetushallitus myönsi kansalaisopistolle opintoseteliavustusta 1750 euroa. Opintoseteliavustus on tarkoitettu aikuisopiskelusta perittäviä maksuja korvaavaksi järjestelmäksi vapaan sivistystyön vapaatavoitteisessa koulutuksessa. Avustuksen avulla voidaan jättää perimättä tai alentaa opintomaksuja kohderyhmiltä, joiden kouluttautumista erityisesti halutaan edistää. Opintoseteliavustuksella tuettava koulutus on oppilaitoksen normaalin valtionosuuden piiriin kuuluvaa vapaatavoitteista eli tutkintoon johtamatonta koulutusta. Avustuksella tuettavan koulutuksen kohderyhmiä voivat olla maahanmuuttajat, työttömät, alhaisen pohjakoulutuksen omaavat, oppimisvaikeuksia kokevat, peruskoulun päättäneet nuoret, yli 63-vuotias senioriväestö ja eläkkeellä olevat.

Koska opintoseteliavustuksiin saatu summa on hyvin pieni, kohdennettiin avustus työttömien ja ikääntyneiden opiskelijoiden kurssimaksujen alentamiseen. Opiston yli 50 euron kurssimaksuista myönnettiin kyseisille ryhmille 20 %:n alennus. Lisäksi opistossa myönnettiin 20 %:n sisarusalennus lapsille ja nuorille suunnattuihin ryhmiin osallistuville saman perheen lapsille. Opiston 150 euron kausimaksusta ei myönnetty alennuksia.

7 Toimitilat

Savitaipaleen kansalaisopiston toimialueena ovat Savitaipaleen, Lemin ja Taipalsaaren kunnat. Opiston toimisto sijaitsee osoitteessa: Peltoinlahdentie 3 a, 54800 Savitaipale.

Opiston opetus on hajautettu toimialueen taajamiin ja ympäröiviin kyliin. Kalenterivuonna 2025 opetusta järjestettiin 22 eri toimipisteessä.

Näistä 12 sijaitsi Savitaipaleella, 5 Lemillä ja 5 Taipalsaarella. Opetustiloina kansalaisopisto käyttää mahdollisimman paljon kuntien omistamia tiloja kuten kouluja.

Suurin yksittäinen opetusyksikkö on Savitaipaleen koulukeskus, jossa kokoontui 16 opintoryhmää. Koulukeskuksen tiloissa opiskeltiin mm. kieliä, käsitöitä, musiikkia, sekä maalausta.

Lemin koulukeskuksessa opintoryhmiä kokoontui 9. Koulukeskuksen tiloissa opiskeltiin mm. kieliä, käsitöitä, liikuntaa, keramiikka ja posliininmaalausta. Kuukanniemen koululla kokoontui 3 liikuntaryhmää ja yksi englannin kielen ryhmä.

Taipalsaarella opetusryhmät kokoontuivat pääasiassaTaipalsaaren kirkonkylän koululla, Saimaanharjun koululla sekä Vehkataipaleen koululla. Keramiikan opetus toimii yritystalo Taipoliksen 3. kerroksen tiloissa, jossa ryhmällä on käytössään erittäin toimivat ja avarat opetustilat.

Kuntalaisten tasavertaisten opiskelumahdollisuuksien säilyttämiseksi opetusta järjestetään mahdollisuuksien mukaan myös sivukylillä. Sivukylien opintoryhmät toimivat tavallisesti joko yksityisiltä tai yhteisöiltä, esimerkiksi urheiluseuroilta ja metsästysseuroilta vuokratuissa tiloissa. Sivukylien vuokratut opetustilat ovat mahdollistaneet opistossa mm. kudontakurssien järjestämisen. Kudontakursseilla kangaspuut sitovat tilan yleensä sekä syys- että kevätkaudeksi pelkästään kudontakäyttöön. Taajamista kyseisiä vapaita tiloja on haasteellista löytää. Poikkeuksen muodostaa Savitaipaleen kirkonkylällä toimiva käsityöasema, jossa myös kudontakurssien järjestäminen on mahdollista.

8 Tiedottaminen

Opiston kurssitarjonnasta tiedotettiin elo- syyskuun vaihteessa jokaiseen talouteen jaettavalla opinto-oppaalla, jossa on suurin osa lukuvuoden kurssitarjonnasta. Opiston työkausien aikana opiskelijoille lähetetään tiedotuksia myös tekstiviestein esim. kurssien peruuntumisista tai aikataulumuutoksista Hellewin tekstiviestipalvelun avulla.

Monella opettajalla on ryhmissä käytössä WhatsApp-sovellus, jonka avulla he viestivät opiskelijoille kurssiaikataulun muutoksista tai peruuntumisista esim. sairaustapauksissa. Lisäksi kursseista ja tapahtumista tiedotetaan Länsi-Saimaan Sanomissa ja netissä opiston kotisivuilla.

Opettajiin ollaan aktiivisesti yhteydessä toimintakauden aikana kurssien suunnitteluun ja tiedottamiseen liittyvissä asioissa. Yhteydenpito tapahtuu pääasiassa puhelimitse ja sähköpostilla.

Opiston nettisivuilla on myös opettajille tarkoitettu osio, josta löytyvät ajankohtaiset tiedotteet sekä opettajien työssään tarvitsemat lomakkeet, kuten matkalaskut ja palkantilauslomakkeet. Lukukausien taitekohdissa opettajat ovat saaneet kirjeen, jossa on mm. palkanmaksuun, kokouksiin ja opiston tapahtumiin liittyviä tietoja ja toimintaohjeita. Syyskauden alussa opettajille jaetaan päivitetty versio opettajan oppaasta. Opas sisältää tietoa opiston toiminnasta ja ohjeita opettajan työhön. Oppaasta löytyvät myös päivitetyt toimintaohjeet mahdollisten sairaustapausten ja tapaturmien varalta.

9 Yhteistyö ja kumppanuudet

Kansalaisopisto tekee yhteistyötä useiden paikallisten tahojen kanssa. Yhteistyökumppaneita ovat esimerkiksi koulut, seurakunnat, yrittäjät, yhdistykset sekä kuntien sivistys-, vapaa-aika- ja liikuntatoimet. Yhteistyötahoilta saadaan mm. erilaisia kurssitoiveita, joita toteutetaan mahdollisuuksien puitteissa. Tärkeitä yhteistyökumppaneita ovat lisäksi erilaiset seurat, yhdistykset sekä yksityishenkilöt, jotka vuokraavat tiloja opetuskäyttöön ja huolehtivat niiden siisteydestä ja toimivuudesta.